

Anàlogament en els derivats: *l'Era de Marió*, a Montalbà (Vallespir) (XXIV, 104.2); *Cal Marió*, a Noves de Segre (Alt Urgell) (XXXVII, 191.6); *Guillem de Marió*, NP antic que apareix en l'*Spill de Castellbò* (a. 1518, fol. 112r) a Llessui (Pallars Sobirà); *la Sénia* 5 *Marigó*, a les Coves de Vinromà (Alt Maestrat) (XXVIII, 144.9). *Horts del Mariot*, a Er (Alta Cerdanya) (XXIII, 19.26).

La Lloma'l Marica, a Crevillent (Camp d'Elx) (XXXVI, 149.6); *el Maricon*, a Sant Vicent del Raspeig (Ala- 10 cantí) (XXXVI, 97.21).

I en els següents compostos:

Cal Mariarròs, a Angostrina (Alta Cerdanya) (XXIII, 108, 24); *la Muntada de Marió* (a)bigó, a Estagell (Rosselló) (XXV, 151.2); *Maribonic* i *Maripetita*, a 15 Taurinyà (Conflent) (XXVI, 157.6.7).

Cal separar-ne el mall. *Maria* (en el Rept.) que prové de l'ar. *marīya* 'torre de guaita'. Arabisme que es repeteix en l'andalús *Almería*, així com en els valencians *Almariet* en terme d'Alberic i en sen- 20 gles *Marietes* a Albocàsser i a Finestrat (com es detalla en el vol. I, nº 200) provinents del pl. aràb. *marīyāt*. J.F.C.

Marialles, V. *Mariola* *Marians*, V. *Marçà* *Marie-* 25 *do*, V. *Mariola* *Marietes*, V. *Maria*

MARIMANYA o VARIMANYA

Vall de la capçalera de la Noguera Pallaresa, estesa entre el Tuc de Varimanya (2660 m. alt.) i la Noguera. *El barranc de Varimanya*, que travessa la vall, és afluent per la dreta de la Noguera Pallaresa. És situat al límit entre la Vall d'Aran (municipi de Gessa) 35 i el Pallars Sobirà (Vall d'Aneu) te. d'Alòs d'Isil (XXXVII, 4.25; 95.2.3.4).

A l'extrem O. es troba el *Puig de Varimanya*, en la carena del Pirineu, entre el Port de la Bonaigua i el Pla de Beret.

Barimanya (o *Masimanya*), vall afl. en el terme de Berganui (Alta Ribagorça) (XVIII, 167); al costat n'hi ha una altra dita *Masimaio(r)* (pron. *mazimaio*). *E.T.C.* I, 136, II, 66, 179. Tant *Barimanya* (amb assimilació *Marimanya*) com *Basimanya* provenen de 45 VALLEM MAGNAM ('vall manya, vall gran') com ho acaba de demostrar la contigüitat amb *Basimior* VALLEM MAIOREM. En gascó (aranès etc.) LL dóna -r-; i a l'alta Ribagorçana aquesta evolució arribava fins a -z- (*E.T.C.* I, 136 § u). La -e es conserva en aquests noms per arcaisme toponímic. Cf. anàlogament l'aran. *Bari-cau(v)a*, del ll. VALLEM CAVAM, gran bosc i vasta clotada a l'esq. de la Garona, entre Viella i Les Bordes (*PVArGc* 40, núm. 29 a) i la secció *Valli-* de l'article *Vall*. J.F.C.

El conjunt d'aquest article acaba de demostrar com

era desorientat l'intent d'En Gulsoy de cercar a l'aranès *Marimanya* l'etim. MATREMAGNA del gironès *Madremanya*: -ATR- en fonètica aranesa (gascona) hauria donat indefectiblement -air- no pas -ar-. J.C.

Marinyans, *Marinyent*, V. *Maranyà*

MARIOLA (amb *MARIEDO*, *MERIALLES*, *MEREIG*, *MERITXELL*)

A) *MARIOLA*, nom de molts llocs del N. i del Migjorn, tots ells muntanyosos, i majorment a grans altures.

1) La gran Serra valenciana de *Mariola*, que va des de damunt d'Alcoi i Cocentaina, cap a Agres i fins a Bocairent.

Pron. mariòla, a Cocentaina i a totes les poblacions circumdants, en les enqs: de 1962 i 63, XXXII-XXXIV. Però és ben coneguda i me l'assenyalen de lluny, amb aquesta pron. des de llocs tan distants com Sumacàrcer (XXXI, 141.22), i Quatretonda (XXXII, 3.11). Objecte de mantes cobles populars (algunes en dóna S. Guarnier en la *Misc.Fabra*) i altres, que he sentit entonar animadament als qui hi pujàvem o els que se la miren: «Serra de *Mariola* / tota a floretes, / dinarem a les aigües / de *Les Fontetes*».

I els escriptors locals ens en donen detalls, com els de M.Gadea: «En les caigudes de la serra de *Mariòla* que miren a la vila de Muro, hi ha un penyòt que sobrix sobre'ls demés, a qui per la sehua configuració se li dóna, en lo Condat, y en les valls que 30 segueixen a ell, el nòm de *Frare d'Agres*» (*Tèrra del Xè* I, 92). *MENC.* En parlen extensament, i amb bones descripcions, Cavanilles i Sarthou (*GGRV*). Altrament n'hi ha poca documentació antiga, com sol passar amb els noms de muntanyes.

Tanmateix hi ha notícies, si no de la serra, de l'antic castell que hi havia, amb aquest nom, car el 11-III-1255, en donar carta de població per a Bocairent, s'hi van afegir els castells de *Mariola* i d'*Agres*, amb 40 la condició que aquests castells pertanyerien al terme del castell de Bocairent, llur cap, i que els cinc senyors aragonesos (Ximén Pérez de Ortiz i altres 4) hi residirien i en podrien repartir les terres entre 320 pobladors; Pz. de Ortiz seguia tenint-ho en feu 48 anys després (SSiv., pp. 16, 151, s.v. *Agres* i *Bocairent*).

No l'he sabut trobar en el *Rept.* i crec que no hi figura. Però sembla que a *Mariola* (no sé si a títol de castell o de poblat se li atorgà l'any 1256 el Fur de València (*EEMCA* III, 272), com es féu amb altres poblacions de la zona d'Alcoi-Cocentaina-Gaianes-Beneixama (no crec que hi hagi confusió amb *Millerola*, que és molt més al Nord —cap a la zona 50 Torrent-Valldigna).

2) *Roca Mariòla*, grup de penyals al mig dels bos-